

تروریست یا رزمنده؟

زینب گل محمدی — کتاب «مجاهدین در بوسنی؛
قفسه کتاب تروریست یا رزمنده» یکی از

مقامات ارشد نظامی و سیاسی بوسنی و هرزگوین است که از ابتدای جنگ در بوسنی تا پایان آن در جریان کلیات و جزئیات مسائل نظامی و امنیتی داخلی و خارجی منطقه بوده و از سوی دیگر دسترسی مناسبی به گزارش‌ها و مستندات بوشنیایی (اصطلاح قومی برای مسلمانان بوسنی) و صربی در دوره مذکور داشته است. او توانسته با تقسیم‌بندی به اصطلاح «مجاهدین عرب» به سه گروه شهادت‌طلب، ماجراجو و عوامل سرویس‌های امنیتی غربی و عربی از یک سو و تعاملات و اقدامات رسمی و قانونی مقامات دولتی و نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران در کمک به دولت و ارتش بوسنی از سویی دیگر و جوسازی‌ها و شانتاژهای رسانه‌ای و جنگ روانی دشمن صربی به عنوان سه ضلع مثلث مؤثر در این فرآیند سیاسی و نظامی، به خوبی نقش و جایگاه و تأثیرگذاری مثبت و منفی به اصطلاح مجاهدین عرب و نیروهای ایرانی فعال و حاضر در کشور و جنگ بوسنی را کالبدشکافی کند.

این کتاب در یک فضا و جو تبلیغاتی ضد بوشنیایی و ضد ایرانی از سوی غربی‌ها و به ویژه صرب‌ها در سال‌های بعد از جنگ (۲۰۰۷ میلادی) به رشته تحریر درآمده است. این کتاب باتوجه به اسناد و گزارش‌های رسمی ارتش بوسنی و هرزگوین، سرویس‌های اطلاعاتی پلیس و وزارت کشور بوسنی و همچنین استناد به سیاست‌های اعلامی و مستندات دشمن صرب و برخی دیدگاه‌ها و اظهارات رسمی مقامات کشورهای اروپایی و غربی، به نگارش درآمده است و منبع بسیار موثق و روشنگرانه تاریخی است که می‌تواند به بسیاری از سوالات، ابهامات و کنجکاوی‌های پژوهشگران و محققان در حوزه روابط بین‌الملل، جنگ و تحولات دو دهه اخیر منطقه بالکان، پاسخی منطقی و مستند ارائه کند.

«زیاد لیواکویچ» روحانی سرشناسی است که به خاطر حضور در کنار رزمندگان ارتش بوسنی به صورت افتخاری به درجه سرهنگی مفتخر شد. او درباره این کتاب می‌گوید: از نکات مهمی که در این کتاب به آن پرداخته شده مسئله به اصطلاح اسلامی کردن ارتش بوسنی است. کسانی که با نحوه شکل‌گیری و ظهور نیروهای مسلح در بوسنی و هرزگوین آشنایی دارند، به خوبی می‌دانند امکاناتی که در ارتش بوسنی به سربازان مسلمان داده می‌شد، به سربازان کاتولیک و ارتدوکس هم تعلق می‌گرفت.

کتاب «مجاهدین در بوسنی؛ تروریست یا رزمنده» را انتشارات انجمن پیشکسوتان سپاس با ترجمه محمدباقر پی‌پل‌زاده منتشر و روانه بازار نشر کرده است.

به استقبال راهپیمایی مارش میرا مسیر ۱۱۰ کیلومتری

پیش چشم به اصطلاح کلاه‌آبی‌های هلندی سازمان ملل و باتکیه بر انفعال این سازمان و سکوت ننگ‌آور کشورهای اروپایی و آمریکا که مدعیانه سنگ حقوق بشر را به سینه می‌زنند در قلب اروپا به وقوع پیوست. هر ساله مردم بوسنی و هرزگوین به همراه مهمانانی از سراسر جهان سه روز قبل از سالگرد این فاجعه بشری گرد هم می‌آیند و با همراهی جمعی از خانواده شهدا و بازماندگان این حادثه به شکل نمادین مسیری ۱۱۰ کیلومتری تا شهر سربرنیتسا را راهپیمایی و با حضور در قبرستان پوتوچاری در حومه سربرنیتسا که محل تدفین شهدای تخصص شده این جنایت است به مقام شهدای این نسل‌کشی ادای احترام می‌کنند. این حرکت ارزشمند مردمی که هر ساله بین روزهای ۸ تا ۱۱ جولای برگزار می‌شود با عنوان راهپیمایی صلح «مارش میرا» شناخته می‌شود و چشم آزادیخواهان در سراسر جهان را به خود جلب می‌کند.

«مارش میرا» نام یک مراسم پیاده‌روی در بوسنی و هرزگوین است که هر ساله بین ۸ تا ۱۱ جولای و به منظور گرامیداشت یاد قربانیان نسل‌کشی سربرنیتسا در این کشور برگزار می‌شود. پس از جنایات متعدد، ددمنشانه و فراموش‌نشده صرب‌ها علیه مسلمانان بوسنیایی، نیروهای تحت امر قصاب بالکان «راتکو ملادیچ» در تاریخ ۱۱ جولای سال ۱۹۹۵ مصادف با ۲۰ تیر ۱۳۷۴ به یکی از بزرگ‌ترین شهرهای شرق این کشور به نام سربرنیتسا که از مدتی پیش پذیرای شمار زیادی از مهاجران مسلمان این کشور بود حمله و در شرایطی که این شهر از سوی سازمان ملل متحد به عنوان منطقه امن اعلام شده بود بیش از ۸۰۰۰ نفر از مسلمانان بوسنی و هرزگوین را در این شهر قتل‌عام کردند. جنایتی که از آن به عنوان بزرگ‌ترین نسل‌کشی در اروپا بعد از جنگ جهانی دوم یاد می‌شود. نکته‌ای که این جنایت هولناک را تا سقف اترتر می‌کند این است که این جنایت

نگاهی به چند سفرنامه از کشور بوسنی و هرزگوین

ماجرای مترجم سفارتخانه و تصادف با گربه!

محمد مهدی روحانی

پژوهشگر

ژانر سفرنامه‌نویسی یکی از جذاب‌ترین سبک‌های ادبیات است. حالا که بازار سفر به بوسنی و هرزگوین به مناسبت راهپیمایی بزرگداشت کشته‌شدگان فاجعه قتل‌عام سربرنیتسا داغ است با هم چند کتاب را که حاصل سفر به بوسنی و هرزگوین است بررسی می‌کنیم.

سفر به مشرق: این کتاب توسط دکتر ابراهیم خدایار عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس نوشته شده است. او در این کتاب تجربه سفر خود را به کشور بوسنی و هرزگوین و ترکیه نگاشته است. سفر وی در اردیبهشت ۸۳ برای شرکت در چهل و سومین جشنواره بین‌المللی روزهای شعر در سارایوو بود و به دعوت رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در سارایوو صورت پذیرفت. او از تجربه معاشرت با اساتید دانشکده فلسفه دانشگاه سارایوو می‌نویسد. در بخشی از این کتاب آمده است: «سارایوو گوشه‌ای از بهشت است بر روی زمین، اما بهشتی که ویرانه‌های برجامانده از جنگ در اینجا و آنجا چهره‌اش را مغموم کرده است.» بازدید از گالری اصفهان که توسط تاجر خوش‌ذوق ایرانی آقای پرویز محمد در کارونسرای مورچه‌خان دایر شده نیز از دستاوردهای این سفر است. او در ادامه نیز از گشت و گذار در سارایوو و سایر شهرهای بوسنی می‌نویسد.

دور بالکان در ۸ روز: این کتاب توسط دکتر

سید حسین طباطبایی از مسوولان شهر کتاب تألیف شده است. این سفرنامه شامل بازدید از کشورهای بوسنی و هرزگوین و صربستان و بلغارستان حدفاصل ۱۹ تا ۲۶ اردیبهشت ۹۵ است. نویسنده به صورت روزشمار یک هفته سفر خود را به این سه کشور ترسیم کرده است. پای ثابت سفر به بوسنی و هرزگوین بازدید از خیابان فرهادیه و بنای باشچارشیا و مسجد غازی خسروبیگ است. نویسنده این کتاب نیز به دعوت رایزنی فرهنگی سفارتان برای شرکت در همایش ایران‌شناسی در بالکان به این کشورها سفر کرده است. سخنرانی در این همایش در محل دانشگاه سارایوو و دیدار با دانشجویان زبان فارسی از دستاوردهای سفر آقای طباطبایی است.

به صرف قهوه و پیتا: این سفرنامه مفصل حاصل سفر ۱۰ روزه نویسنده جوان خانم معصومه صفایی‌راد به بوسنی است. این سفر هر ساله توسط گروهی سازماندهی می‌شود تا شماری از فعالان فرهنگی، رسانه‌ای، علمی و ادبی از ایران را برای شرکت در راهپیمایی مارش میرا به بوسنی ببرند. سفری که همزمان با بازی‌های جام جهانی فوتبال ۲۰۱۸ بوده و شهرهای بوسنی و هرزگوین را در حال و هوایی فوتبالی ترسیم می‌کند. نویسنده از تجربیات خود در مواجهه با مردمی از کشورهای مختلف در طول راهپیمایی می‌نویسد و حتی از غذای کباب و پیتای بوسنیایی می‌نویسد و دل‌خوانندگان را آب می‌اندازد!

از جاذبه‌های شهر موستار می‌گوید و نویسنده را

سند کمپانی خودرو ام وی ام ۵۳۰ رنگ
نقره‌ای متالیک مدل ۱۳۹۰ به شماره
موتور MVM484FFFA005511 و شماره
شاسی NATGCAVF601005732 مفقود
گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

سند کمپانی خودرو تندر ۹۰ رنگ سفید
ششیری روغنی مدل ۱۳۹۰ به شماره
پلاک ۱۱۲ و ۱۲۸ ایران ۲۲ و شماره موتور
7702035322D119505 و شماره شاسی
NAALSRALDBA063632 مفقود گردیده و
از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

مدرک فارغ التحصیلی اینجانب معصومه سادات حسینی فرزند
سید احمد به شماره شناسنامه ۳۸۶۴ صادره از اصفهان در
مقطع کارشناسی پیوسته رشته مهندسی کامپیوتر نرم افزار
صادر از واحد دانشگاهی مبارکه به شماره ۰۷۱۰۲۲۱ مفقود
گردیده است و فاقد اعتبار می‌باشد. از بابتدیه تقاضا می‌شود اصل
مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه به نشانی مبارکه
دانشگاه آزاد اسلامی مبارکه ارسال نماید.

سند مالکیت جیلی سفید مدل ۲۰۱۴ شماره
پلاک ۷۷۴ م ۱۴ ایران ۲۲ شماره شاسی
L108DBZ59E3077392 شماره موتور
JLD4G24D8JC به نام بهرام غیایی مفقود
گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.